

Dosarul nr. 2ra-803/21

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) I. Păduraru
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) I. Țurcanu, V. Buhnaci, V. Mihaila

Î N C H E I E R E

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Miron Valentin,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Miron Valentin
împotriva Tamarei Meșina și Liubei Brailean cu privire la încetarea proprietății pe
cote-părți prin partajarea în natură a casei de locuit, recunoașterea dreptului de
folosință comună a bunurilor, obligarea de a nu crea obstacole în folosirea
bunurilor și încasarea cheltuielilor de judecată,

la cererea reconvențională depusă de Brailean Liubovi împotriva lui Miron
Valentin și Meșina Tamara cu privire la partajarea proprietății comune și încasarea
sultei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020,
împotriva deciziei suplimentare a Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2021,

c o n s t a t ă :

La 03 aprilie 2017, Miron Valentin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Tamarei Meșina și Liubei Brăilean cu privire la încetarea proprietății pe
cote-părți prin partajarea în natură a casei de locuit și înlăturarea obstacolelor în
folosirea terenului.

În motivarea acțiunii, Miron Valentin a menționat că în temeiul hotărârii
Judecătoriai raionului Frunze din 15 mai 1978, împreună cu sora Brailean Liubovi,
au devenit proprietarii a 1/6 cotă-parte din casa de locuit situată pe XXXXX.

La 24 ianuarie 2005, i-a fost eliberat Titlul de autentificare a dreptului
deținătorului de teren asupra 1/6 cotă-parte din terenul aferent casei de locuit.

De asemenea, a invocat că suprafața totală a casei de locuit la momentul
partajării constituia 61,4 m.p., iar cota-parte ce-i revenea era de 10,23 m.p.

La fel, a specificat că tatăl său, a inițiat construcția Anexe nr. 10 (baia și
veceul), însă ulterior reclamantul a finisat-o.

Reclamantul a relatat că Anexa nr. 10 urmează să fie atribuită în folosință comună împreună cu surorile sale – Brailean Liubovi și Meșina Tamara.

Miron Valentin a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare (f.d. 52 Vol. I), încetarea proprietății comune pe cote-părți prin partajarea în natură a casei de locuit situată pe XXXXX, prin atribuirea odăii nr. 1 cu suprafața de 10,5 m.p. conform concluziei specialistului din 01 februarie 2017 – Varianta II, înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului aferent casei de locuit și Anexei nr. 10, fiindu-i permis să locuiască în partea în care se află geamul cu ușa de intrare.

Brailean Liubovi a depus cerere reconvențională împotriva lui Miron Valentin și Meșina Tamara cu privire la partajarea proprietății comune și încasarea sultei (f.d. 137-139 Vol. I).

În motivarea cererii reconvenționale, Brailean Liubovi a menționat că până în anul 1978, casa de locuit situată pe XXXXX, s-a aflat în proprietatea comună a Anei Miron, Brailean Liubovi, Miron Valentin și Miron Feodor.

Prin hotărârea Judecătoriei raionului Frunze din 15 mai 1978 (devenită irevocabilă prin neatacare), a fost partajată în natură casa de locuit între coproprietari și anume:

- Anei Miron i-a fost atribuită în proprietate camera de locuit nr. 2 cu suprafața de 10 m.p. (1/6 cotă-parte);

- lui Miron Valentin și Brailean Liubovi li s-a atribuit în proprietate camera de locuit nr. 1 cu suprafața de 10,3 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p. (1/3 cotă-parte);

- lui Miron Feodor i s-a atribuit camera de locuit nr. 3 cu suprafața de 23,7 m.p., coridorul nr. 5 cu suprafața de 13 m.p. (1/2 cotă-parte).

Șopronul cu nr. 4, pivnița, veceul, foișorul, copertina și gardul au fost lăsate în proprietate comună.

Hotărârea Judecătoriei raionului Frunze din 15 mai 1978 a fost înregistrată la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, iar la 16 iunie 2005, casei de locuit i-a fost atribuit nr. cadastral XXXXX.

La fel, Brailean Liubovi a invocat că la 25 iulie 1998, a decedat tatăl, Miron Feodor, iar la 19 noiembrie 2014, i-a fost eliberat certificatul de moștenitor testamentar al averii rămase după decesul tatălui și anume 1/2 cotă-parte din casa de locuit situată pe XXXXX.

Totodată, a specificat că în temeiul contractului de donație din 25 martie 2003, Meșina Tamara a devenit proprietara a 1/6 cotă-parte din casa de locuit în litigiu.

Terenul cu suprafața totală de 0,045 ha cu nr. cadastral XXXXX nu a fost partajat și este în proprietatea comună a părților.

Astfel, Brailean Liubovi a menționat că Meșina Tamara deține 1/6 cotă-parte din casa de locuit, Miron Valentin deține 1/6 cotă-parte din casa de locuit, iar cota-parte a sa constituie 2/3 din casa de locuit.

Deci, deoarece cota-parte a sa este mai mare în raport cu Meșina Tamara și Miron Valentin și deoarece sunt coproprietari ai unei încăperi și o bucătărie comună și deoarece proprietatea comună nu poate fi partajată, aceasta urmează a fi divizată prin încasarea sultei.

Brailean Liubovi a solicitat partajarea proprietății comune cu Miron Valentin și anume; camera de locuit nr. 1 cu suprafața de 10,3 m.p. și bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p., prin atribuirea acestora în natură cu achitarea în beneficiul lui Miron Valentin a sultei ce constituie 1/2 din valoarea bunurilor respective.

La 20 martie 2019, Miron Valentin a depus cerere de majorare a pretențiilor (f.d. 191-192 Vol. I), prin care a solicitat:

- încetarea proprietății comune pe cote-părți prin partajarea în natură a casei de locuit situată pe XXXXX;

- atribuirea odăii nr. 1 cu suprafața de 10,5 m.p. la prețul de 21 486 de lei;

- atribuirea pivniței (beci) la prețul de 3 145 de lei;

- atribuirea Anexei nr. 10 (veceul și baia care nu sunt legalizate) în folosință comună;

- obligarea Liubei Brailean de a nu-i crea obstacole în folosința acestor bunuri;

- recunoașterea terenului aferent casei de locuit ca proprietate de folosință comună cu obligarea Liubei Brailean de a nu-i crea obstacole în folosința acestuia;

- încasarea de la Brailean Liubovi a sumei de 16 473,67 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 30 mai 2019, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Miron Valentin.

S-a admis cererea reconvențională depusă de Brailean Liubovi.

S-a partajat proprietatea comună pe cote-părți a lui Miron Valentin și Brailean Liubovi în privința bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, constituit din camera de locuit nr. 1 cu suprafața de 10,3 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p., ce reprezintă 1/3 cotă-parte din casa de locuit situată pe XXXXX.

S-a atribuit în proprietatea Liubei Brailean camera de locuit nr. 1 cu suprafața de 10,3 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p. ce reprezintă 1/3 cotă-parte din casa de locuit, situată pe XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX.

S-a încasat de la Brailean Liubovi în beneficiul lui Miron Vasile sulta bănească derivată din încetarea dreptului de proprietate pe cote-părți din bunul imobil, în sumă de 15 040 de lei.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că Meșina Tamara deține camera de locuit nr. 2 cu suprafața de 10 m.p. ce constituie 1/6 cotă-parte din casa de locuit în litigiu, Miron Valentin și Brailean Liubovi dețin camera de locuit nr. 1 cu suprafața de 10,3 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p. ce reprezintă 1/3 cotă-parte din casa de locuit (sau 1/6 cotă-parte pentru fiecare), iar Brailean Liubovi deține camera de locuit nr. 3 cu suprafața de 23,7 m.p., coridorul nr. 5 cu suprafața de 13 m.p. ce constituie 1/2 cotă-aparte din casa de locuit.

De asemenea, instanța de fond a constatat că prezintă dificultate partajarea în natură a imobilului, or, atât Miron Valentin, cât și Brailean Liubovi solicită partajarea în natură a imobilului în schimbul achitării unei sulte celeilalte părți.

În acest sens, instanța de judecată a notat că partajarea în natură astfel ca părțile să conviețuiască în imobil este imposibilă, singura posibilitate fiind atribuirea cotei-părți unuia din frați cu atribuirea celuilalt a unei sulte.

La caz, instanța de judecată a concluzionat că Brailean Liubovi deține (în temeiul hotărârii judecătorești din 15 mai 1978 și a certificatului de moștenitor testamentar) o cotă-parte mai mare decât Miron Valentin, precum și faptul că Brailean Liubovi locuiește în imobil împreună cu sora sa, Meșina Tamara.

Astfel, instanța a reținut că atribuirea unei sulte lui Miron Valentin contra cotei-părți deținute din imobil, constituie o admitere a ingerinței asupra dreptului său de proprietate, însă această ingerință este admisibilă în contextul în care imobilul este deținut cu drept de proprietate de încă doi coproprietari care locuiesc în acesta efectiv, iar prin acțiunile lui Miron Valentin, deși este coproprietar al imobilului, este perturbată posesia și dispunerea liniștită asupra imobilului de ceilalți coproprietari, iar un partaj în natură astfel încât să satisfacă necesităților tuturor coproprietarilor în limitele cotelor sale, este imposibilă.

Totodată, instanța a menționat că în acest mod, limitele proprietății Tamarei Meșina nu sunt afectate, ajungând la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de Miron Valentin, de a admite cererea reconvențională depusă de Brailean Liubovi, cu partajarea proprietății comune pe cote-părți a lui Miron Valentin și Brailean Liubovi în privința bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, constituit din camera de locuit nr. 1 cu suprafața de 10,3 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p., ce reprezintă 1-3 cotă-parte din casa de locuit situată pe XXXXX, prin atribuirea în proprietatea Liubei Brailean a camerei de locuit nr. 1 cu suprafața de 10,3 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p. ce reprezintă 1/3 cotă-parte din casa de locuit, situată pe XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX și încasarea de la Brailean Liubovi în beneficiul lui Miron Vasile a sultei bănești derivată din încetarea dreptului de proprietate pe cote-părți din bunul imobil, în sumă de 15 040 de lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2019, s-a admis apelul declarat de Miron Valentin, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 mai 2019 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Miron Valentin și cererea reconvențională depusă de Brailean Liubovi.

S-a încetat proprietatea comună pe cote-părți deținută de Miron Valentin și Brailean Liubovi asupra imobilului nr. 20 situat pe XXXXX, fiindu-i atribuit în proprietatea Liubei Brailean 1/6 cotă-parte ce aparține lui Miron Valentin din imobil și anume din odaia nr. 1 cu suprafața de 10,5 m.p. cu prețul de 10 742 de lei, bucătăria nr. 4 cu suprafața de 4,2 m.p. cu prețul de 4 297 de lei, șura cu nr. cadastral XXXXX cu prețul de 2 381,83 de lei, pivnița cu prețul de 524,16 lei, copertina cu prețul de 266 de lei, gardul din lemn cu piloni și piatră cu fundament de beton cu prețul de 2 665,33 de lei, gard din zăbrele de lemn cu prețul de 1 545,83 de lei și terenul aferent imobilului cu nr. cadastral XXXXX cu prețul de 181 800,16 lei.

S-a încasat de la Brailean Liubovi în beneficiul lui Miron Valentin sulta bănească în mărime de 192 805 lei.

S-a încasat de la Brailean Liubovi în beneficiul lui Miron Valentin suma de 7 884,35 de leu cu titlu de taxă de stat, suma de 677,99 de lei cu titlu de cheltuieli

legate de serviciile cadastrale și suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, cerințele au fost respinse (f. d. 43-56 Vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 iulie 2020, s-a admis recursul declarat de Brailean Liubovi, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2019 și s-a restituit cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată (f.d. 117-28 Vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, s-a respins apelul declarat de Miron Valentin și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 mai 2019.

La 20 ianuarie 2021, Brailean Liubovi a depus cerere în instanța de apel, prin care a solicitat emiterea unei decizii suplimentare, invocând că cerința încasării cheltuielilor de judecată nu a fost examinată (f.d. 179-180 Vol. II).

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2021, s-a încasat de la Miron Valentin în beneficiul Liubei Brailean suma de 19 569,40 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d. 200-204 Vol. II).

La 10 februarie 2021, Miron Valentin a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie admisă cu respingerea acțiunii reconvenționale.

Recurentul Miron Valentin, în motivarea recursului a invocat că instanța a interpretat eronat legea și anume prevederile art. 361 din Codul civil.

Astfel, a menționat că instanțele de judecată i-au atribuit Liubei Brailean o parte din imobil în schimbul unei sulțe bănești achitate în beneficiul său, însă și o parte din terenul aferent casei de locuit a rămas nepartajat.

Recurentul a reiterat că în acest caz, nu a fost încetată proprietatea comună pe cote-părți, astfel având dreptul la 1/6 cotă-parte din teren.

În asemenea, circumstanțe, terenul aferent casei de locuit urma a fi scos la licitație prin distribuirea prețului către coproprietari proporțional cotei-părți deținute de fiecare.

La 05 mai 2021, Miron Valentin a declarat recurs împotriva deciziei suplimentare a Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2021, prin care a solicitat admiterea recursului cu casarea deciziei suplimentare și respingerea cererii Liubei Brailean cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului împotriva deciziei suplimentare, Miron Valentin a menționat că faptul solicitării încasării cheltuielilor de judecată printr-o referință în instanța de apel, nu poate servi drept temei pentru încasarea cheltuielilor respectiv.

Or, nici în cererea reconvențională, nici pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, Brailean Liubovi nu a înaintat asemenea cerințe.

Mai mult ca atât, a reiterat că cererea reconvențională a fost depusă împotriva a doi părâți – Miron Valentin și Meșina Tamara, însă prin decizia suplimentară, instanța de apel a dispus încasarea cheltuielilor de judecată numai de la el.

La 12 aprilie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Miron Valentin împotriva deciziei instanței de apel din 03 noiembrie 2020, fiind recepționat de către Brailean Liubovi la 15 aprilie 2021,

iar de către Meșina Tamara la 20 aprilie 2021, confoirm avizelor de recepție (f.d. 35-36 Vol. III).

La 05 mai 2021, a expeditat în adresa intimațiilor copia recursului declarat de Miron Valentin împotriva deciziei suplimentare a instanței de apel din 11 martie 2021, însă date referitor la recepționarea de către intimat a cererii de recurs, la materialele cauzei lipsesc.

La 14 mai 2021, Brailean Liubovi a depus referință la recursurile declarate de Miron Valentin, prin care a solicitat să fie considerate ca inadmisibile.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 03 noiembrie 2020, iar decizia suplimentară la 11 martie 2021, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 10 februarie 2021 împotriva deciziei instanței de apel din 03 noiembrie 2020 și la 05 mai 2021 împotriva deciziei suplimentare din 11 martie 2021, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursurilor, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel și a deciziei suplimentare, relatarea situației nu constituie un temei de casare a acestora, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept

material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Miron Valentin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Miron Valentin.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Mardari